

2 Petoro

Petoroje ekap betŋan kulemguop.

1 ¹O bukulipne,

Nâmâ Simon Petoro. Yesu Kiristoje aposolo âi sâm nihimu mem hoj bawaŋgim manmâ gan. Anitâŋe Yesu Kiristohât aposololipje nengât biwinenŋe mem heweweŋ tuhumu Kiristohâlen biwinenŋaje kepeim manmain. Otmu yakât dopjeâk yeŋgât biwiyeŋe mem heweweŋ tuhumu yâkâlen biwiyeŋaje kepeim manmai. Anitâ yet Yesu Kiristo dopyetŋe konohâk. Yakât otmâ Kiristoje lohimbi âlâhât nâŋgâmu yahatmu âlâhât nâŋgâmu gemu yawu ki otmap. Yâkje lohimbi hârok ârândâŋâk wawaeneneŋkmap.

²Awoŋnenŋe Anitâ otmu Kudânenŋe Yesu Kiristoje engatyetŋeâk otmâ nâŋgâyinŋim tihityeŋe otmawot. Yawu otmawot yakât yâk yetgâlen biwiyeŋaje kepeim denyetŋe lâum manmâ gai. Otmu yauwâk torokatmâ manjetâ biwi nâŋgân nâŋgâyeneŋaje kepeiakmâ konohâk otmâ sânduk sâm yâhâwuapgât nâŋgâm Anitâ ultigum gaman.

Kiristohâlen biwinenŋaje kepeim kârihemmannom.

³⁻⁴Anitâ yahtje, Wâtgât Amboŋaje menenekmâ ikje lajinŋjan katnenekmu orowâk mannomgât pat kuningiop. Yakât otmâ Yesu Kiristoje âwurem ge menenekmâ himbimân yâhâ manman âilonjgoân katnenekmu mannom. Yakât nâŋgâmunje âlâ kândâkdâ otmap. Otmu nenje yâkâlen biwinenŋaje kepeim tem lâuwaŋgim manmunje mâmâŋe otningimu târârâhâk manmain. Otmu yauwâk torokatmâ manmâ yâhâmunje nenekmu ârândâŋ otmu Kiristoje âwurem ge menenekbuap. Sâp yan Hiliwaho Hiliwaho Amboŋaje âlâkuâk biwinenŋan kionmu ekŋâleaŋgim otmâ hilipgunomgât dop ki tetewuap. Yawu otmâ Anitâŋe mem koko salek tuhunenekmu yetŋe orowâk Kiristo orop biwinenŋaje kepeiakmâ konohâk otmu manman âilonjgoân manmâ yâhâmbisâin. ⁵Yakât nâŋgâm

Kiristohâlen biwiyejane tiñâk kepeim manmanyene kelihakmu kârihem mannomai. Yawu manjetâ wuân me wuân teteyingiwuap yan girawu otjetâ Anitâje yekmu ârândâŋ otbuapgât nâñgâjetâ keterakyinqiwiap. ⁶Otmu nâñgâjetâ keterakyinqiwiap yakât kakjan otjetâ bâlemapgât biwiyeje galemahom mannomai. Yawu manjetâ lohimbi belângen manmaiye senyejan genomai me otmain yauwâk otjet sâm engatyenjan genomai. Yawu otjetâ Kiristohâlen biwiyejane tiñâk kepeim Anitâhât tem lâuwangim uwawappje bia manmâ ki lohotje otnomai. ⁷Yawu otmâ Kiristohât lohimbi orop biwiyejane kepeiakmâ konohâk otmu tânahom mannomai. Otmu lohimbi kerek buku otyinqim manmâ yâhânomai. ⁸Den sâm aran yu tâŋ tâñjâk watmâ Kiristohât tem lâuwangijetâ manman âlepñahât bulâje topje topje yengâlen tetem hengenguwuap. Yawu otmu Kudânenje Yesu Kiristohât biwiyan girawu tatmap ya nâñgânomai. ⁹Yâhâ Kiristoje tosayejahât otmâ mumu Anitâje tosayeje pilâyinqiop yakât ikje lohimbi nombotraje biwi nâñgân nâñgânyeje manguakmu gulip malap manmai. Yawu manmâ den sâm aran yu nâñgâjetâ gemu bet pilâm girawu manjetâ Anitâje yekmu ârândâŋ otbuap yakât ki nâñgâm manmai.

¹⁰Yâhâ yenâmâ Anitâje dâiyekmu Wâtgât mâmâjahât Heakje mem heweweji tuhuyekmu yâkâlen biwiyeje katjetâ nine nanne baratne sâm meyekmâ manman kârikñahât pat kuyinqiop. Pat yakât bulâje biatyinqimapgât yâkâlen biwiyejane tiñâk kepeim yu ya otjetgât den ekyongoan yu watmâ manmâ yâhânomai. Yawu manmâ ki otmâ tâpikgum Kiristohât mâtâp pilâm mâtâp bâlejan arinomai. ¹¹Otmu sâp patoен Anitâje biwiyeje ekmâ matje kâpekyinqiwiap yan Kudânenje Yesu Kiristoje âwurem ge sârereyekmu Anitâje manman kârikñan katyekmu heroje kakjan manmâ yâhâmbisâi.

Petoroje mum pilâyekbuapgât sâop.

¹²Den ekyongoan yu emelâk aposololipje lok nombotje orop yen kâsikum yinqimunje nâñgâjetâ bulâje otmu biwiyejan katmâ nâñgâm gai ya nañgan. Yawu gârâmâ den yu nâñgâm mem mete tuhum mannomaihât ekyongom yâhâwom. ¹³⁻¹⁴Aiop sâp ki kâlep otmuâk mum pilâyekbom yakât emelâk Kudânenje Yesu Kiristoje eknohop. Yakât otmâ inâñjan den ekyongoan yu nâñgâm biwiyejan katmâ nâñgâmâk manjetgât biwiyejan kionmâ yâhâwom. Yakât nâñgâmune ârândâŋ otmap. ¹⁵Otmu pilâyekbom yakât kakjan den kulemgum katyinqian yu sâlikum nâñgâm mem mete tuhum mannomai.

Anitâje Yesu kun kundenje mem âlâ tuhumu ekbi yakât Petoroje sâop.

¹⁶Kudânenje Yesu Kiristoje âwurem gewuap yan wâtje pato tetemu ekmunje âlâ kândâkdâ otbuap yakât den emelâk kâsikum yinqiwin.

Den kâsikum yinjgiwin yamâ lokgât nângân ki watmâ den golâ kâsikum yinjgiwin. Nenje yâk orop manmâ yâkje olop miop ya ekmunje âlâ kândâkdâ otmu Anitâ orop dopyetje konohâk oap yawu nângâwin. 17-18 Nenje yâk orowâk pumje âlâen yâhâwin yan âwâje Anitâje yâkât nângâmu yahatmu kulem âlâ yuwu memu ekmunje âlâ kândâkdâ olop. Anitâje Kiristohât kun kundenje mem âlâ tuhumu senjaue emetsenje pilâmu irik irik sâmap yawuya tetemu ekbin. Otmu sângumijanjeâmâ kaok bolaq bolaq otmu ekbin. Yawu otmu Anitâ yahat yahatje, Lañinjahât Ambojaue yuwu sâop. “Bulâjanâk yuâmâ nine nanne ombe bisine. Nâje biwinaje yâkâlak nângâman.” Anitâje himbimâmbâ den yuwu sâmu nângâwin.

19 Otmu embânjân emet inânjan Anitâje poropetelipje den âlâlâ ekyongomu kulemguwi yakât bulâje tetewuap nângâm enget yâhâp ki otmain. Otmu yeje gurâ Anitâhât den tâj tâjâk watnomaihât nângâm den âlâen hâum sâmune nângâjet. Kapi âlâen arine sâm otmâ omojdâje lambe saum ya lajinjan mâtâp ekmâ arimain. Yâhâ emet haq sâwe sâm otmap yanâmâ pitu kâmjé papato yanje tetemap. Yawu tetemu tatmâ yanjak emet haq sâmu emetsenje ga takamap. Yakât dopjeâk Kiristoje ki âwurem gemu mansain sâp yuâmâ Anitâhât den salikum nângâmunje haq sâningimu Kiristohât mâtâp watmâ yâhânom. Yâhâ âwurem gewuap yanâmâ ikje lajinjaue biwi nângân nângânnenjan pilâmu Anitâ yet Kiristo yetgât biwiyetjan âlâlâ tatmap ya topjambâek nângânom. 20-21 Emelâk emet inânjan Anitâhât poropetelipjaue yâkât den kulemguwi yamâ yeje nângân nângân ki watmâ den ya kulemguwi. Wâtgât mâmânjahât Heakje Anitâhât den biwiyenjan katmu ya kulemguwi. Yakât otmâ lohimbi âlâ me âlâje yeje enqatyejeâk otmâ den ya sâm kusânmâ bukulipyen ekyongonomaihât dop âlâ ki tap. Den yan yu biwiyenjan katmâ nângâm mannomai.

Lok perâkje yengât sâop.

2 ¹Emelâk Anitâhât poropetelipjaue yâkât den Isirae lohimbi ekyongominiwi. Sâp yan lok perâkjaue oain sâm oain sâm otmâ den perâkje kâityongominiwi. Yakât dopjeâk lok perâkjaue yengâlen takâ Kiristohât den kelangatmâ kâsikum yinjginomai. Yâhâ Kiristoje yeje tosahât otmâ kaweyerjan kinmu kujetâ muop yakât nângâjetâ tâjât otmu betgumai. Yakât otmâ hiliwahonomaihât pat mansai. ²Otmu Kiristohât den kelangatmâ kâsikum yinjijetâ nângâjetâ bulâje otmu lohimbi dondâje hiojakmâ yâk yengâlen torokatnomai. Yâk yengâlen torokatnomai yan lohimbi belângen manmaiue manmanyenje ekmâ sâm ge katyekmâ Kiristohât den pat nângâjetâ gewuap. ³Lok perâkjaue yengât iri sikumyeje eknjâlem meyinjine sâm den golâ ekyongojetâ nângâjetâ bulâje otmu tewetsenje yinjginomai. Yawu otyinginomai

yakât matje umatje yiñgimu menomaihât Anitâne sâp kalop. Sâp kalop ya ekmu ârândâj otmu matje yiñgimu mem hiliwahonomai.

⁴ Bulâjanâk Anitâne matje umatje yiñgimu menomai yakât yuwu sâmune nângâjet. Kândikum emelâk ajelo nombotjaue Anitâhât den kum otmâ hilipguwi yakât matje nâpumân panyekmu ge omoj kâlehen tatemâ gai. Yawu tatemâ yâhâjetâ sâp pato tetewuap yan den sâm hâreyingim matje umatje yiñgimu mem hiliwahonomai. ⁵ Otmu emelâk embâñân lohimbiye Anitâ betgum orotmeme bâleje otmâ manminiwi. Yawu otmâ manjetâ lok âlâ, kutje Noa sâm, lohimbiye Anitâhât den lâum manjetâ yekmu ârândâj olâk sâm yâkje girem den ekyongominiop. Otmu girem den ya ekyongomu nângâjetâ helekje otmu orotmeme bâleje tâtâem otjetâ yañak Anitâne nângâmu tongelâk giop. Tongelâk gemu to niñ niñ sâm lohimbi bâleje ya asisihâk haranyongop. Yâhâ lohimbi nombolân yâhâp Noa orop wañgaen yâhâ tatbi yawuâk hâmeyeje kinop.

⁶ Otmu kapi yâhâp, kutyetje Sotom yet Gomora, ya ambolipjaue gurâ Anitâhât hâkâj otmâ orotmeme bâleje otminiwi yakât matjeâmâ kâlâpje ge sem gulip tuhuyehop. Ya yengât den pat nângâmunje tetemap yan lohimbiye orotmeme bâleje otmai yakât Anitâne matje yiñgimu menomai nângâm engat yâhâp ki otmain. ⁷⁻⁸ Kâlâpje Sotom otmu Gomora kapi ambolipje sem gulip tuhuyehop yan Anitâne lok âlâ, kutje Lot sâm, yâkât nângâwañgimu hâmeje kinop yakât yuwu sâmune nângâjet. Lotje Anitâhât tem lâuwañgim orotmeme âlepjeâk otminiop yakât ekmu ârândâj olop. Yâhâ kapi ambolipjaueâmâ Anitâhât den kum den bâleje sahanjgim orotmeme bâleje hilâm ârândâñâk otjetâ Lotje yekmu tepje dondâ bâleminiop. Yawu manopgât otmâ Anitâne nângâwañgimu hâmeje kinop.

⁹⁻¹⁰ Yakât dopjeâk lohimbi Anitâhât tem lâuwañgim manmaiye manman bâleñahât pañgoñân kionmaiñât meyekmâ manman âlepjaun katyekmu manmai. Yâhâ lohimbiye Anitâhât den kum yeje enyatyejeâk watmâ orotmeme bâleje ekñâlem otmai yakât matje umatje sâp patoen yiñgimu menomai. Yakât otmâ hiliwahonomaihât pat kuyiñgimu mansai.

Lok perâkje ya yengât wâtyeje pato ki tatyinjiap. Yawu gârâmâ yeñahât nângâjetâ yahatmu Anitâhât ajelolipje ikje orop himbimântatmai ya yengât nângâjetâ gemu sâm bâleyingimai. Yawu otmâ ajelo yañe matje ningimai sâm yakât ki gorâyîngimap. ¹¹ Yâhâ Anitâhât ajelolipje ya yengât wâtyeje pato tatyinjiap. Yawu tatyinjiap yamâ yâkât senjan kinmai yan ajelo bukulipyenje nombotjaue otmâ hilipgujetâ Anitâne betyongomu tatmai ya yengât ki sâm bâleyingimai.

¹² Yâhâ lok perâkje ya yengât topyeje yuwu sâmune nângâjet. Anitâne songo bau otmu nâi seloñ topje topje katmu ekmain yamâ umut biwyenje bia. Otmu nenje hat ari kum takâ um nenomgât sâm

kalop. Yâhâ lok perâkñaje yu yakât topje nângâm pâpgum ihilâk sâm bâlemai. Yakât otmâ yekmunje biwiyeje bia mansai yawu otmap. Otmu songo bau kumain yakât dopjeâk sâp patoen Anitâne lohimbi perâkñje ya hilipyongowuap.¹³ Yâkñje lohimbi hâhiwin yinginetâ umatje kakjan manmâ gai. Yakât matje sâp patoen Anitâne yeje gurâ yawuâk hâhiwin yingimu umatje kakjan mannomai. Otmu yâkñje yuwu otjetâ dondâ bâlemap. Lohimbi senyejan kinmâ yu ya ekñâlem otnehâlâk nângâm otmâ hilipgumai. Otmu yen menduhuakmâ sot nemai yan yeñgâlen torokatmâ to kârikñje nem biwiyeje hâlim otmu otjetâ bâlemu ajuñ yingimai.¹⁴ Otmu imbi âlâ me âlâ yekmai yan ya yengât nângâm biwiyejanje otmâ tâpikgum tosa memai. Otmu orotmeme bâleje ya ekñâlem otnehâlâk nângâm. Otmu lohimbi nombotñaje biwi yâhâp manmai ya yengât enjatyenjan genetâ otmâ tâpikgumai. Bukulipyenje yengât iri sikumyeje miaknehâlâk nângâm mem lohotje tuhuyekmai. Yakât otmâ Anitâne matje umatje yingimu menomaihât pat kuyingimu mansai.

¹⁵ Yâkñje Kiristohât mâtâp bulâne ya pilâm lok âlâ, kutje Bileam, Beoro nanje, yâkñje olop yawuâk otmai. Yakât yuwu sâmune nângâjet. Bileamje hâmeje membom nângâm Isirae lohimbi sait kakyenjan pilâwe sâm ariop.¹⁶ Arimu Anitâhât ajelelo âlâne Bileamgât doñgi lauñe mem purik pilâwañgimu amboje den ekuop. Den ekumu nângân nângâñje keterakbañgimu sait kakyenjan ki pilâop. Yawu.

¹⁷ To senje saj kititiñ sâmap yapâp to ki osomain. Otmu elem kârikñje memu emet mem mañgumap yamâ gelâk ki gemap. Yakât dopjeâk lohimbiye lok perâkñje yengât denyeje nângâñjetâ den yañe buku ki meyingimap. Yakât otmâ sâp patoen Anitâne lok perâkñje ya pilâyekmu yaehen ge omoñ bâlejanje sâhâyekmu tatnomai.¹⁸ Yâkñje yeñahât nângâñjetâ yahatmu nângân nângân tâjât lohimbi kâsikum yingimai yakât yâkñje nângâñjetâ yahatmap. Otmu lohimbi nombotñaje pâku lohimbi yengâlembâ dâiakmâ Kiristohâlen biwiyeje katjetâ sâp ki kâlep oap.¹⁹ Lohimbi yawuya yengât enjatyenjan ge lok perâkñaje yuwu sâm ekyongomai. “Kiristone girem den yapâek holajnenekmu enjatnenjeâk watmâ yu ya otmâ mannomgât dop tap.” Yawu sâm enjatyenjan genetâ orowâk otmâ tâpikgumai. Yawu otmâ Manman Bâleje Ambojahât pañgoñân yâhâpje kionmâ yâkât amutgen manmai.²⁰ Yakât yuwu sâmune nângâjet. Lohimbiye orotmeme bâleje bet pilâm Kudâñenje Yesu Kiristohâlen biwiyejanje kepeijetâ manman bâlejahât pañgoñâmbâ holajyekmâ tihityeje otmap. Yawu gârâmâ orotmeme bâleje bet pilâwi ya miwirikum Manman Bâleje Ambojahât pañgoñân âlâkuâk kionmâ yâkât amutgen mannomai yanâmâ hiliwahonomaihât pat mannomai. Yawu mannomai yanâmâ emelâk Kiristohâlen biwiyejanje ki kepeiwi sâp yan tosayejahât matje menomai sâop ya wangim Anitâne matje

amokjan yingimu menomai. ²¹Lohimbi nombotjae girawu manjetâ Anitâje yekmu ârândâj otbuap yakât topje pâpgum orotmeme bâleje tâtâemâk otmâ belângen manmai. Lohimbi yawu yamâ Anitâje matje yingimu menomai. Yâhâ lohimbi nombotje âlâjeâmâ Kiristohât den nângâjetâ bulâje otmu yâkâlen biwiyejan kepeim manmai. Yawu otmai yakât kakjan yâkât nângâjetâ gemu orotmeme bâleje miwirikum Kiristo betgunomai. Yawu otnomai yâhâmâ sâp patoen Anitâje lohimbi belângen manmai matje yingimu menomai ya wangim matje amokjan yingimu menomai. ²²Kiristo betgumai ya yejgât nângâm den âlâen hâum sâmain yakât nângâmune bulâje oap. Den yamâ yuwu tap. Sosoje mohatmap yamâ benje yâhâpjre nemap. Otmu bauje bokosohân dakakmap. Dakakmu hâkje bokosohâk pato otmap ya hârâj sâm bererek sâm gemu âlakuâk ari bokosohân dakakmap. Yakât dopjeâk lohimbi orotmeme bâleje aingoân otbi ya miwirikum otjetâ dondâ bâlemap.

Bulâjanâk Kiristoje âwurem ge menenekbuap.

3 ¹Bukulipne, yuwu sâmune nângâjet. Yeje girawu manjetâ Anitâje yekmu ârândâj otbuap yakât topje emelâk kâsikum yingimune nângâwi. Otmu yeje den ya nângâm biwiyejan katmâ galemahom târârâhâk manjetgât pepa âlâ kulemgum katyingimune ekbi. Otmu yâhâpjre yu kulemgum katyingian. ²Emelâk Anitâje ikje poropetelipje den ekyongomu kulemguwi. Otmu Kudânenje Yesu Kiristo tihitnenje otmapje nen ikje aposololipje den eknongomu kâsikum yingimunje naejgai. Den ya kerehâk nângâm hejgerengum biwiyejan katmâ manmâ yâhânomaihât yuwu sâmune nângâjet. ³Sâp pato tâlâhuwuap yan lohimbi nombotjae yeje engatyeneâk watmâ yu ya ekjâlem otmâ hilipgunomai. Yawu manmâ Kiristoje âwurem ge menenekbuapgât sâop den yakât nângâjetâ bulâje bia otmu yuwu sâm yejgât senyejan genomai. ⁴“Kiristoje “Âwurem ge meyekbom,” sâop yamâ nenje ki eksain. Wosan tako tap ya sâjetâ ari ekne. Anitâje hân himbim kândikyotgowâmbâek lohimbi nengât manmannenje dop konohâk tatmâ gamap. Otmu tâmbâlipnenje mum gara gara otbi yauwâk nen gurâ mumain.” Yawu sâm senyejan genomai. ⁵Yawu sâm senyejan genomai yan Anitâhât den nângâjetâ gemu yeje nângân nângân watmâ sânomai. Yakât yuwu sâmune nângâjet. Kândikum emelâk topje katmâ Anitâje sâmu biaembâ hân himbim teteop. Otmu saru keterakmu hân teteop. Otmu elem kulewojboj tetem yapâek gelâk gemap. Gelâk gemu yaçjak nak me senje âlâlâ topje topje tetem âi omoj omoj otmâ yahatmap. ⁶Otmu lohimbiye Anitâ betgum otjetâ bâleop yakât matje yâkje sâmu tonjelâk gemu to nij nij sâm lohimbi otmu senje âlâlâ wajgaen ki yâhâwi ya aksisihâk haranyongop. ⁷Otmu sâp pato tetewuawân Anitâje sâmu hân himbim ekmain yu kâlâpjre sem gulip tuhuwuapgât sâm

kalop. Sâp yan Anitâje lohimbi kerek nengât biwinenje ekmâ sâm hâreningiwuap. Yawu otmâ lohimbiye yâkâlen biwiyeñanje ki kepeimai yamâ matje yinjimu mem hiliwahonomai.

8-9 Otmu lohimbi nombotjae “Wongât Anitâje Kiristo in yawu ki hângângumu âwurem gemap?” yawu sâmai yakât yuwu sâmune nângâm biwiyeñan katjet. Anitâje sâpgât ki nângâmap. Yakât otmâ yambu 1,000 yakât biwiyan yu ya tetemap yakât nângâmu hilâm konok biwiyan tetemap yawu otmap. Yamâ aingoânâmâ lohimbiye orotmeme bâleje bet pilâm Kiristohâlen biwiyeñan katjetâ manman kârikñahât pat kuyinjimu manjetgât nângâm mambotyinjimap.

10 Kudânenje âwurem gewuap yakât nângâjetâ keterakyinjigâkgât den âlæen hâum sâmune nângâjet. Kapi ambolipje yengât kasalipyeñanje sâp girawuân taka itit kiom tuhuyinginomai ya ki ekyongomai. Kapi ambolipjaje ki nângâmâk manjetâ kasalipyeñanje pârâk sânsânâk taka yongom kiom tuhuyingimai. Yakât dopjeâk Kiristoje pârâk sânsânâk gewuap. Sâp yan kâláp punduŋ sâm himbimâ emetsenje pitu âlâlâ ya kerehâk munje orowâk sem gulip tuhuwuap. Otmu hânâñ yu senje âlâlâ topje topje yu gurâ yawuâk sem gulip tuhuwuap. 11 Yakât nângâm yeje manman bâleñjambâ keterakmâ Anitâhât tem lâuwañgim târârâhâk mannomai. 12-13 Otmu Anitâje sâmu kâláp pato punduŋ sâm himbimâ emetsenje pitu otmu hânâñ senje âlâlâ ya kerehâk sem gulip tuhuwuap. Yakât kakjan yâhâpje sâmu hân himbim aingo tetewuap. Hân himbim aingo tetemu yan mem katyekmu koko salehâk manjetâ yekmu ârândâñ otbuap. Yakât pat emelâk kuyinjimu tap. Yakât otmâ sâp pato tetemu Kiristoje âwurem ge meyekbuap yakât nângâm biwi nângâñ nângânyeñanje kilik kilik sâmu mambotbañgim mannomai.

14 Yawu mambotbañgim mannomai yanâmâ Anitâje yekmâ “nine nanne baratne koko salek,” sâm kaok nângâyinjiguap. Yakât nângâm Kiristohâlen biwiyeñanje tiñâk kepeim manmanyeyeñ kelihakmu kârihem mannomai. 15 Otmu Anitâje Kiristo in yawu ki hângângumu âwurem gewuap. Otmu ki âwurem gewuap yan lohimbiye yâkâlen biwiyeñanje kepeiñjetâ Anitâje tosayeñje pilâyingiwuapgât mâtâp ki hâreakmâ tâñ sâwuap. Yakât nângâm “Wongât Anitâje in yawu ki hângângumu gemap?” yeje yawu ki sânomai. Den yan yuñe Pauloje den kulemgum katyinjimu ekbi ya miap. Yakât yuwu sâmune nângâjet. Anitâhât biwiyan nângâñ nângâñ âlâlâ tatmap ya Wâtgât mâmâñyahât Heakje mem bukunenje Paulo yâkât biwiyan katmu yâkje kulemgum katyinjimu ekbi. 16 Pauloje ekap âlâlâ katyinjiop yan den yuwuâk kulemgum katyinjiop. Yawu gârâmâ den kulemgum katyinjiop ya lohimbi nombotjae sâlikum nângâjetâ ki keterakyinjimu nângâñ nângânyeñje hâlim milim otmap. Yakât otmâ den ya kelangatmâ bukulipyenje kâsikum yinjimai. Yawu gârâmâ emelâk Anitâhât

poropetelipje otmu lok nombotjaŋe yâkât den kulemguwi ya yâkijak yauuâk kelaŋgatmâ bukulipyen kâsikum yiŋgimai. Yakât otmâ yeŋjahâk otmâ tâpikgum hiliwahonomaihât pat mansai.

¹⁷Den yu emet inânjan ekyongoan. Lok nombotjaŋe Anitâhât den kum yeŋe eŋgatyenyeâk watmai. Lok yawuyaŋe yeŋgâlen takâ eŋgatyenjan gejetâ nân̄gân nân̄gânyeŋe hâlim milim otmu manman bâleŋjâhât paŋgoŋân kionjmaihât biwiyeŋe galemahom mannomai. ¹⁸Otmu sâp yiwereŋe yuâmâ Kutdânenje Yesu Kiristohâlen biwiyeŋe kepeim manmai ya wangim yâkâlen biwiyeŋe tijâk kepeim yâkât den tijâk lâum mannomai. Yawu otnomai yanâmâ yâkje tihityeŋe otmu manman âlepjhahât bulâŋe yeŋgâlen teteap ya wangim bulâŋe topje topje teteyiŋgiwuap. Yakât nân̄gâm Kiristo mepaem manmâ yâhâmbisâin. Ya bonjanâk.

Nâ bukuyeŋe,
Petoro